

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoje 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbroju, uz koja nema dotičnih svota, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstbe, uz koja nema prilicne pretplate, biti će povraćena. — Pretplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se ne primaju. — Pisma i novce treba šiljati «Uredu Objavitelja Dalmatinskog u Zadru»

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

CAREVINSKO VIJEĆE.

Gospodska Kuća.

BEČ, 14. Gospodska je Kuća primila kao posebni zakon onaj dio poreza na ratnu dobit, koji se odnosi na obezbjeđenje ratne dobiti.

Zastupnička Kuća.

U ustavnom odboru.

BEČ, 14. U ustavnom odboru ministar predsjednik Seidler čini izjavu, u kojoj podsjeća na zaludnost svih dojučajšnjih pokušaja, da se konačno izvede načelo jedinstvenosti svih naroda, koje je u ustavu naznačeno; to je bio izvor političkih bolova zadnjih desetina godina, pa je izgledalo, kao da je Austrija u svojoj unutrašnjoj bolesti, dok svaki razumni čovjek zna, da to nije istina. Svi su narodi u Austriji međusobno vezani zajedničkom vezom ljubljene dinastije, a u isto vrijeme, ne samo izvana nego i iznutra, vezani su jedinstvom svih životnih uvjeta, jedinstvom koje se u više stotina godina radosti i žalosti sve to jače učvršćivalo. Naš se ustav dovoljno ne obazire na specifične osobine naše iz raznih narodnosti sastavljene države. Rješavanje ovog pitanja treba da se pokuša u duhu prijestolne besjede, na čisto ustavnom putu. Pučko zastupništvo imalo bi da svojom vlastitom snagom inauguriše svoju ustavnu reformu, kojom bi narodnosti mogle da u čvrsto sazdanom zajedničkom udruženju mirno jedna povrh druge žive. Kojim god putem odbor udario, vlada će rado stavljati svoje usluge na raspolaganje. Ovakvo će zastupničko djelovanje pokazati, da u Austriji niti ima potlačenih naroda, niti volje da ih se tlačiti, i da svakome narodu, koji zna da očuva državno jedinstvo, ima da se obezbriži pravo samoodređivanja. Na ovaj način našim će neprijateljima nestati svaka izlika o pravu da se upliću u pitanja, koja mi međusobno imamo da uredimo. Zastupnici će pokazati, da narodi u Austriji, kako smiju da sa neslomljivom snagom i odlučnošću brane svoju od starine kuću, tako imaju i sposobnost, da na zemljištu mile domovine udare tvrd temelj korisnom razvoju mirne budućnosti. Zastupnici će ovako raditi u duhu ratnih ciljeva, za kojima idemo u nerazrješivoj zajednici sa našim slavim saveznicima, i o čijem općem karakteru naša se skupina vlasti već više puta nesumnjivo izjavila; oni će raditi u isto vrijeme za onaj cilj, za koji se Austrija poglavito bori u ovome strašnome ratu, biva za neporecivo, sveto pravo njenih naroda, da sami i slobodni odrede sudbinu svoju. Ovo djelo, koje služi unutrašnjem miru, biće dakle i važan korak na putu ka časnom izvanjskom miru, koji mora da traje za više pokoljenja, a koji hoćemo da postignemo na osnovu pravdnosti, umjerenosti, pomirljivosti, učvršćene zajednice svih kulturnih naroda i jedinstvenog nastojanja da se uklone one prilike, koje su do svjetskog rata dovele. Svi mi želimo ovaj mir, iz svega ga srca želimo; ali dotle hoćemo pošto pota da neiskolebljivo izdržimo kako na fronti tako i u zalegju.

BEČ, 14. Zastupnička je Kuća pristala na rezoluciju Gospodske Kuće upogled zakona o ovlaštenju ratnog gazdinstva; zatim je primila zakon o pripomoćnom prinosu obiteljima pozvanika; zakon o sastavljanju porotničkih popisa; odbivši prijedlog o pripuštanju žena k porotničkom zvanju; zakon o izuzetnom potčinjavanju civilnih osoba pod voj-

ničko pravosudje kad ne djeluju civilni sudovi, napokon zakon o pregledanju osudnih presudjivanja poljskih sudova kao god i prijevika sudova sa strane civilnih sudova.

BEČ, 15. Zastupnička je Kuća odobrila rezoluciju o zatočenicima. Biankini govori o apšenjima u Dalmaciji početkom rata i o mukama, kojima su uapšeni bili izloženi, poglavito u Ugarskoj, za svog prijevoza u tamnice; žali što u Dalmaciji prognošta još nijesu svršila, premda sinovi ove zemlje uzorno vrše svoju dužnost na fronti i u zalegju. Govornik se zatim dotiče nestašice živeža u Dalmaciji, te opaža, da se ništa nije učinilo da se opća katastrofa u zemlji ukloni. Na fronti su Dalmatinci prvi, ali kod kuće državljani su drugoga razreda. Jedino se od Cesara oni nadaju pomoći. Govornik svršava sa poklikom: živio Kralj!

Zatim je Kuća pristala na zaključak Gospodske Kuće o ratnom porezu sa neznatnim preinakama, pak je otrsila nekoliko drugih odobrenih izvještaja, među tima zakonsku osnovu o udjeljivanju pripomoći rodbini austrijskih državljana, koji su zadržavani u neprijateljskim zemljama, a sa dodatnim prijedlogom, kojim se pogodnosti ovoga zakona protežu i na rodbinu u neutralnim zemljama zadržanih namještenika austrijskih plovidbenih društava.

Na kraju sjednice predsjednik Gross podsjeća na dosadašnji rad Kuće, te kaže: Mi smo iznova utrljati put ustavnom životu (Zivahno odobravanje); učvrstili smo položaj Kuće i osigurali ga; neka sada Kuća bude tako jaka, da može ispuniti velike zadatke o preuređenju države (Zivahno odobravanje). Predsjednik svršava sa ovim riječima: Stalan sam, da će mi sve stranke odobravati, ako izrečem želju, da ovaj rat, koji se nije zametnuo ni vodio radi osvajanja ili tlačenja drugih naroda, već jedino da se brani postojanje, sloboda i gospodarski razvoj naše domovine, u skoro vrijeme svrši i da Cesaru i njegovim vjernim saveznicima, u sporazumu sa njihovim narodima, uspije sklopiti trajan mir, koji ne ostavlja za sobom nikakove mržnje a sve narodnosti pozivlje na zajednički kulturni rad. Ako nastojanja oko časnog mira ne dovedu do cilja, to ćemo svi kao dosad svoju krv i sve što imamo dati za Cesara i Domovinu (Zivahno, odugo odobravanje i pljeskanje).

Zatim se Kuća odgodila na neodređeno vrijeme.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvjestaji aust. ugarskog i njemačkog glavnog stana od 14., 15. i 16. jula nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskomu».

Izvjestaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 16. Glavni stan, 16 jula.

Osim patrolskih okršaja, olake artiljerijske vatre na kavkaskoj i sinajskoj fronti, nije se ništa drugo zbililo.

Novi vojni guverner Crnegore.

CETINJE, 16. Dripio je novi vojni guverner grof Clam-Martinic; dočekan je sa vojničkim počastima. Na dolasku pozdravio ga je generalni guverner Weber, koji odlazi.

ŽRTVA UMJETNOSTI.

Črtica V. M. Mihoeva, prevod s ruskoga. (Nastavak).

III.

Megjutim i prisuće ovoga čudnoga dječaka počelo je zanimati te tipove i cijelu gostioničarsku družbu. Svatko živ voli sprovesti vrijeme dokolice i odmora i vrijeme, kad hoće da se po volji bez smetnje najeđe i napije među «svojima», u takovome društvu, gdje se bez svake zabune kreće i gdje mu ne prijete nikakove neprilike, gdje se on osjeća sigurnim. Kad je to općenito tako, tada još više vrijeđi za ljude nižih slojeva. Ona šarolika skupina naroda, što veselo ulazi na gostoljubive dveri gostionice, u svakom je smjeru prema samouvjerenosti, a previše plašljiva i bojažljiva. Za to baš ovaj sloj naroda osobito teži, da se posvema i nesmetano odmori, jer mu nevolje i bijeda previše izmučile dušu, a često ne sasvim zakoniti način borbe s nevoljom drži taj svijet u neprestanoj uzbuđenosti i napetosti. Jednom riječju, jedva ima koga, komu bi se htjelo tako od srca odmoriti i pozabaviti, kao radniku ili prostonarodnom čovjeku. Ne čudite se tomu, što su tako nazivane te misli. Čovjeka jednako umara fizički, a možda za nj sama nepojatnost — i duševno čestiti trud, kao i kradljivo sticanje sredstava za život. Odmora i odmora hoće se duši tih seoskih prostaka, izvozičika, radnika, mešetara i nisko palih hetera. «Odmora i zabave!» i oni se kao i slobodni

Engleska bojna lagja poletjela u zrak.

LONDON, 14. (Reuter). Velika linijska lagja «Vanguard» poletjela je u zrak u noći prije 9. jula dok je usidrena bila, te je odmah potonula. Uzrok je nesreći eksplozija na lagji. Spasla su se samo dva momka i jedan oficir, koji je pak umro.

Prilike u Grčkoj.

PARIZ, 16. Agencija Havas javlja iz Atine: Kraljska naredba o raspustu sadašnje Komore i uspostavljenju one izabrane 1915. godine, nije izašla u službenom listu. Kralj je pitao izvještaj kojim se to opravdava; izvještaj mu je prikazan, a u njemu se izjavljuje, da u parlamentarnoj vladi volja zemlje a ne kruna odreguje opću politiku; kralj ima samo da tumači propise ustava. Izvještaj je pobudio u monarhističnim krugovima veliku uzrujanost; monarhisti kažu, da kralj ne može nikako da potpiše naredbu.

Ostavka državnog kancelara.

BERLIN, 14. Objavljuje se neslužbeno: Demisija je državnog kancelara odobrena; za njegova nasljednika imenovan je povjerenik za prehranu Michaelis.

BERLIN, 14. «Reichsanzeiger» javlja: Car je udovoljio molbi Bethmann-Hollwega da bude otpušten i imenovan je državnog podtajnika d.r. Michaelisa državnim kancelarom, predsjednikom državnog ministarstva i ministrom izvanjskih poslova. U ručnom pismu na Bethmann-Hollwega Car ističe, da je Bethmann-Hollweg punih osam godina poslova sa uzornom vjernošću i svoje izvršne snage stavljao uspješno u službu Cara i države; osobito u najtežim prilikama, što su njemačke zemlje pritisakivale, on je neumorno djelom i svjetom stajao uz Cara. Car izražava Bethmann-Hollwega svoju najsrdačniju zahvalnost na svim njegovim odličnim uslugama i udjeljuje mu, kao izvanjsko obilježje svoje zahvalnosti i uvažavanja, zvijezdu velikoj komandi domaće reda hohenzollerskog. Ručno pismo svršava sa najtoplijim željama za dobro Bethmann-Hollwega.

Dogagjaji u Kini.

SHANGHAI, 14. (Reuter). Republikanske čete napale su izjutra Peking, te poslije boja, koji je potrajao dva sata, zarobile su 3000 ljudi carske vojske. Boj s ostacima carskih četa još traje u «zabranjenom gradu», gdje strašan požar hara. General Čang-hu-Sun pribjegao je u austro-ugarsko poslanstvo.

Povišenje namjena državnim namještenicima.

BEČ, 14. «Wiener Zeitung» objavljuje naredbu ministarstva financija u dogovoru sa odnosnim ministarstvima upogled povišenja namjena državnim namještenicima prigodom izvanrednih prilika što ih je rat donio; zatim naredbu ministarstva financija o povišenju namjena umirovljenim državnim namještenicima kao god i osobama, koje primaju milodar, i to istom prigodom.

Ukrajina i Rusija.

Dok ruska garda, Sibirci, Transamurci i još drugi podržavaju u Galiciji ofenzivu protiv nas, da na taj način posvjedoče savezničku vjernost i dokažu poslušnost provizornoj vladi i Engleskoj,

njih, pa tražili neprestano odgovor. Pak zato iz ovog mnoštva svijeta, koje kao da se nimalo nije brinulo za prisutnoga mladoga slikara, koje kao da je bilo zabavljeno samo svojim mislima i zabavom, podigla se ponešto se zibajuća figura te se nesmionno približila k Anisimu, koji se je hrabro junaci za buffetom. Ova osoba, koja je bila nešto otečala od suvišnog pila, sa svom se je težinom prislonila na priljepčivu, vođom i vinom polivenu ljepešku buffetu, pak se njena poluopita i zamagljena glava približavala Anisimu, a njen hrapavi glas, koji je uzalud htio učiniti šaptavim, prolazio davoranom: «Tko je taj tamo?»

Anisim je i sada sačuvao svoj olimpijski mir. On je predobro znao, o čem se radi. U ovaj krčmi bio on fin psiholog. Prekrstiv na jakim grudima svoje silne ruke, na kojima se isticali blatni nokti, pa upravnivši svoje sive, surove i opore oči u onaj kut, u kojem je sjedio Paša, on je ovako muče ostao stajati nekoliko časaka, slišući samo usnicama. A za tim, kao uzalud boreći se s nehalnošću, skromnošću i bezbrižnošću, koje su imale biti obvezatno svojstvo za njegovo zvanje, uzdahnuvši iz sve dubine duše, izlane posve mirno i bezbrižno:

— Gost...
— Viđim, da je gost, luđa glavlo! — opsovao ga pridošlica. — A za što dolazi amo, zbog česa?
— upita ga opet, uprijevši oči u Anisima.
— Što nas to brigala! Plaća potrošak, — hladnokrvno primijeti Anisim.
— A tko je on? Zašto je tu? — navalila pijana

pojavljuje se baš iza legja bojne fronte pokret, koji bi mogao biti od dalekosežnih posljedica: pokret za samostalnošću Ukrajine.

Već se u više navrata svratila pažnja na centrifugalne struje, što se poslije pada carstva pojavljuju u Rusiji, a registrirao se i glas «Ruskih Vjedomosti», koje s užasom gledaju, kako je bivše rusko carstvo sjedinila i držala na okupu samo sila, i kako sada nestajanjem te sile prijeti rasulo države u njezine dijelove.

Od svih tih centrifugalnih pokreta — neki je ruski list nedavno zabilježio, da sada u Rusiji ima 37 republika — zaslužuje svakako najveću pažnju pokret Ukrajinaca. Ukrajina je zapravo kolijevka ruskog carstva. U Kijevu bilo je glavno sjedište i prijestolnica Rurikovića, dok nije uslijed sveudiljnog ciepanja nekadašnje jedinstvene velike kneževine i uslijed ekspanzivnih nastojanja Poljaka preuzela Moskva glavnu i vođeu ulogu. Ukrajina je otada bila predmetom borbe između Poljske i Moskve, dok se nije u pereslavskom ugovoru od god. 1654. dobrovoljno sjedinila s Rusijom. Kako je ruski carizam postupao s Ukrajinom, poznata je stvar. Uzeo im je vjeru, školu, dapače i jezik, pa je svim sredstvima nastojao, da Ukrajince pretvori u prave Velikoruse.

Nije s toga čudo, da je taj narod jedva dočekao priliku, da se riješi svog ugnjetača, i da lozinku o pravu samoopredjeljivanja malih naroda upotrebi onako, kako misli, da je za njega najbolje. O pokretu Ukrajinaca ima po prirodi stvari samo malo vijesti, ali već iz onoga, što dopire do nas, jasno se vidi, da se tu radi o pokretu, koji je od neizmjerne zamašaja za buduću položaj Rusije. Do zadnje vijesti, ukrajinski središnje vijeće zahtijeva sjedinjene svih 12 ukrajinskih gubernija u jednu cjelinu, proglašanje autonomije i obrazovanje samostalne ukrajinske vojske. Ove je zahtjeve ukrajinsko vijeće stavilo kao ultimatum ruskoj provizornoj vladi, pa je već iz te činjenice jasno, da vijeće za slučaj otklona tih zahtjeva ili barem pregovorâ o njima namjerava poći dalje, a to ne može biti drugo, već proglašanje samostalnosti ukrajinske republike i otcepljenje od Rusije. Da bi to bio odgovor na ruski otklon, već se razabire iz toga, što se vijeće konstituisalo kao vlada, izabravši Viničenska za upravitelja države i šefa vlade, te postavivši razne ministre, među njima i ministra izvanjskih poslova.

Ruska je provizorna vlada morala s velikom zabrinutošću da gleda razvitak stvari u Ukrajini. To zasvjedočuje proglaš njezin na Ukrajinu, u kojem zaklinje «braću Ukrajinu», neka ne bi «razdvojili Rusiju», te u tim «izvrgli vojničkom slomu». Iz toga se proglašanja jasno vidi, da je ukrajinski pokret zahvatio već takove granice, da je vlada proti njemu gotovo nemoguća. A kad čitamo, da su se ukrajinske pukovnije, što su imale otići na frontu, stavile na raspolaganje ukrajinskom vijeću, da je unatoč zabrani ruske vlade 2000 delegata ukrajinskih četa s fronte stiglo u Kijev, a da je ukrajinsko vijeće zabranilo izvršavanje zapovijedi ruske vlade bez njegovog odobrenja, onda je takogjer jasno, da je ukrajinski pokret za samostalnošću pitanje, koje zaslužuje veliku pažnju.

Naročito je od velike važnosti za buduće odnose između naše monarhije i Rusije ruska Ukrajina, koja obuhvata kojih 800.000 km.2 s 40 milijuna stanovnika, pa se stere od Helma, Grodna i Minska kompaktno sve do Krima i Azovskog

ličnost s pitanjima, dok se njezine zakrvaljeve oči nijesu otkidale s očiju Anisima. Te su oči odavale neobuzdanu radoznalost; što više, one htjedeše kazati Anisimu: «Znam, lukavče, da me ti razumiješ i da se slažeš sa mnom!»

Nu Anisim je bio kao i prije nepokoleblivo miran i postojan.

— Bit će valjda gjak! — mirno će on.
— Gjaku! mela je jezikom pijana ličnost — lažeš, ni govora! Skubent (student = sveuč. gjak) raspoznaje se sada po svijetlim pucetima (uniforma). Njih je tim više načalstvo zaznamenovalo... Po mome mnijenju, to je krispadent (korespondent, novinar). Gleđaj, gdje nešto piše u knjigu, — objašnjavaše dalje.

— Pustite ga s mirom! Što se vas tiče! — opomenu ga hinjenom skromnošću Anisim.

— I tebe će opisati! Pak ćeš onda imati «pustite!» — zlorado se nasmeškivaše pridošlica.

To je Anisima vrlo malo uznemirilo, pak se samo prezirno nasmijao na nedostojnu došjetku poplupijana došaljivca. A ovaj, kad se uvjerio, da se Onjka ugiba razgovoru o tom, odstrani se nezadovoljan i sruši. Kasnije dolazili k Anisimu s istim pitanjem drugi gosti. Anisim je sa svima sačuvao «politiku neutralnosti», ako su i njegove oči sve veselije i življe sijevale, što se je više pomnazio broj onih, koji su se osjećali uznemireni radi «gjaka», koji je sve nešto crtao tamo u kutu. Anisim počeo razabirati, da će se «izkorijenjenje» i njemu neprijatnoga gosta zbiti bez njegova sudjelovanja.

mora. Ako bi se dakle Ukrajina odijelila od Rusije te organizirala kao samostalna država, Rusija bi na kopnu bila sasvim otčijepljena od Balkana i Carigrada. Što bi to značilo za buduće odnose naše monarhije spram Rusije, jasno je svakomu, koji nije zaboravio na to, da su baš balkanske prilike otvorile onaj veliki jaz, što no je vladao među obe te države, koje su sve do posljednje napoleonskih ratova bile u najtješnijem prijateljstvu, a što no je uz ostalo bio jednom od najglavnijih povoda sadašnjem ratu. Ako se bude doista stvorila ukrajinska država, nestao bi svaki povod trvenju između obe te države, a stvorio bi se jedan od onih uvjeta, koji bi davali dosta veliko jamstvo za mir na istoku Evrope.

S toga je gledišta ukrajinski pokret od velikog zamašaja za budućnost, pa baš za to i zaslužuje, da mu poklonimo svu pažnju.

Sa sjevernog ratišta.

Položaj u prostoru Stanislavova.

Došlo su savezničke čete premjestile svoju frontu između Dnjestra i Karpata na odsjek Lomnice, promotrićemo cjelokupnu našu frontu u Galiciji. Naša fronta u Galiciji predstavlja krak položaja s praznim kutom. Jedan krak od Brody-a do Karpata imade općeniti pravac sjever-jug, bio je kod Zborova izbočen prema istoku, a sada je nešto od toga odrubljeno. Rázdjeliste je pogranični vis Sivola u prostoru južno od Huta. Ovdje počinje karpatska fronta, te prvotno oštro na istok prema klancu Pantyr, a onda zaokreće jugo-istočno. Uslijed toga, što se u području nove fronte nalazi Lomnica, postao je luk Lomnice za nekoliko kilometara duži. Radi dosadašnjih ruskih bojeva, kojima je bio cilj Lavov i uslijed kojih se je morala premjestiti fronta sve do Lomnice, u tom prostoru zapravo i nema više, nego dva položaja. Jedan je napušteni istočno od mjesta Czarnylas, a drugi je sadašnji na Lomnici, zapadno od njega pako 40-50 klm. dugo i 8-10 klm. široko šumsko područje. Današnji izvještaji vele, da su Rusi već i nalaze u boju dodiru s našim položajem na Lomnici ali da su kod Kalusza već morali se vratiti na istočnu obalu rijeke. Logika dogadjaja nedvoumno potvrđuje, da rusko vojno vodstvo napuštajući predbičeno sve uzgredne operacije u prostoru između Dnjestra i Karpata težilo je, da dogđe do odluke. Ovdje je koncentrisalo sve svoje sile, da iznuđi prodor. U vrijeme karpatskih bojeva god. 1914-15. bila je slična fronta, samo što su tada Rusi navalili na karpatski krak sve do razdjelne točke, da je rascijepi, dok je drugi ruski krak Gorlice-Tarnov bio miran. Ovaj put je preokrenuto: Rusi su na karpatskom kraku defenzivni, a na drugom ofenzivni. Drema tomu se može očekivati da će svoje dosadašnje prostorno ograničene navale proširiti od Stanislavova na jug do žarišta, te nastojati da zahvate čitav dio fronte od podnožja Karpata sve do Dnjestra. Ova fronta imade međutim za nas prednosti, pošto gotovo obuhvaća rusku frontu. Sve u svemu dolazimo do zaključka, da će na 70 klm. dugom odsjeku između Dnjestra i podnožja Karpata Rusi predbično postaviti sve svoje sile.

Sa zapadnog ratišta.

Engleski gubitci.

Ovih su dana priopćene vijesti engleskih listova o gubicima engleske vojske zadnjih pet mjeseci. Do tim brojevima engleska je vojska izgubila 16.954 časnika i 298.979 momaka, ili ukupno 315.933. Od ovog broja otpadaju na vrijeme ofenzive, koje je počela dne 9. travnja, 13.973 časnika i 253.993 momka ili ukupno 267.966.

U oči udaraju ogromni gubici časničkog zbora. U mjesecu veljači otpada naime jedan časnik na 13 momaka, u ožujku na 16, u travnju na sedam (1), u svibnju na 18 i u lipnju na 32 momka, a za cijelo razdoblje jedan časnik na 18 momaka. Ti su gubici na časnicima prema dosadašnjem iskustvu tako ogromni, da se sama sobom nameće misao, da su gubici na momčadi iskazani neispravni, na što naročito upućuju brojke za travanj (4381 časnik i samo 31.619 momaka).

Rat s Italijom.

Patrolski bojevi kod Posine.

Iz stana se ratne štampe javlja: Talijanski vojni izvještaj od 24. pr. mj. veli: «U noći na 23. razvilo se istočno od Laghi-a (Posine) křeševno izmjesto našeg izvidničkog odjelka i jake neprijateljske čete, pa je potonja prisiljena na uzmak».

Naprotiv tomu konstatujemo ovo: U zoru dne 23. lipnja približila se jedna neprijateljska patrola našoj poljskoj straži kod Posine. Oprezni maleni odjeljak dočekao je Talijane ručnim granatama, našto se je talijanska patrola najvećom brzinom udaljila. Četvorica, koji nisu bili dosta brzi, dopremjeni su kao zarobljenici. Toliko je na stvari, pa nije ni posve nejasno, zašto su Talijanci pustili, da se taj pothvat svrši s uzmakom c. i kr. četa.

I gle, njegovi gosti, neudovoljeni odgovorima i držanjem Anisima, vraćali su se na svoja mjesta, gdje su počeli živahno izmjenjivati svoje nazore i misli, pa su tako neprestano rasla svakakova nagaganja i domišljanja. Naravno, da su se i ljudi sve više opijali.

Uspaljena mašta lako je stvarala sliku za slikom. Gjak i «krispočent» pretvaralo se u nešto puno gore, opasnije, u nešto neprijatno, u nešto, česa ne moguće označiti odregjenim imenom. Napokon privuče na savjetovanje i konobare i sluge, koji su trčali po gostionici. Nagaganja su se množila, a množila se i rasla i nepojmljiva zlovolja i uzbuđenost. Nađ raspoloženjem gostiju u gostionici odviše se nekakovi teški oblaci, prijeteći olujom. U tom vazduhu osjećalo se nešto poput munjevne napetosti pred olujom. Jedini Anisim bio posve miran. On je pređobro znao, što će se dogoditi pak je umio i čekati.

(Sljedi).

Izjave zarobljenika osvjetlile su i taj slučaj. Drema njihovim vlastitim navodima, zapovjednik je tamošnjeg odsjeka neki časnik, koga su kaznile vojne oblasti, pa se služi svim mogućim sredstvima, da se rehabilituje, iz toga su se razloga preduzeli razni pothvati, za koje nije bilo oduševljeno ni časništvo, ni momčad. Jedan kapetan, dva poručnika i 160 ljudi poslani su, da na širokoj fronti provale protiv austro-ugarskih linija i da dopreme zarobljenika. U odregjeno vrijeme pošla je naprijed jedina patrola a njezinu smo sudbinu sada prikazali.

Talijanska štampa o letjeličkom napadu na Polu.

Iz stana se ratne štampe javlja: Talijanske su novine neumorne, da fantastičkim pripovijestima uvjere svoje općinstvo o junaštvu talijanske vojske i mornarice. Da stvar bude vjerojatnija, daju takove vijesti žicom javljati iz neutralnoga inozemstva, koje ih tobože dovosi prema neprijateljskim glasovima. Tako je dana 2 srpnja «Messaggero» dao javiti iz Zeneve, da je prema vijesti, koja polazi iz austro-ugarskoga izvora, kod zadnje avijatičke navale na Polu pogojena i razorena oklopna. O tom vanrednom talijanskom junaštvu ne zna u Austro-Ugarskoj ni živa duša ništa. A to je i razumljivo, jer već od više mjeseci nije bilo nikakve talijanske avijatičke navale na Polu. Doček, što su ga talijanske zračne eskadre našle u Duli, bio je takav, da ih je po svoj prilici prošla volja i opet doći. Vijest «Messaggera» biće da je postala na ovaj način: Moguće je, da je bila naložena navala talijanskih avijatičara na Polu, ali dotični avijatičar nije te zapovijedi izvršio iz posve odregjenih i nepoznatih uzroka. Da se ipak uzgredno pohvaliti bilo kakovim junaštvom, bacao je zatim po svoj prilici svoje bombe u sigurnoj udaljenosti od Pole na austro-ugarske brodove, koji su se nalazili na moru. Na drugi način ne mogu se takove silovito sastavljene vijesti protumačiti. Ne može se niti na čast službenih talijanskih krugova uzeti, da rade bona fide, da sami vjeruju izvještajima o takovim junaštvima, koji im dolaze s podregjene stranke. Ta talijanskom izvješćivanju nije do toga stalo, da javi istinu, nego da sve dotle šire u svijet laži i fantastičke pripovijesti dok se makar u jednu od njih kako god ne vjeruje. Mi tek žalimo, što uza sve to moramo konstatovati, da čitavo inozemstvo, posve dobro ocjenjuje tu vrst djelatnosti talijanskoga izvješćivanja. Ono je ne drži ni za što drugo, nego za ono, što uistinu jest, naime za već bolježljivu megalomaniju i taštinu Italije, koja je osugjena na neprekidne vojničke neuspjeha.

Opet talijanske laži.

Iz stana se ratne štampe javlja: Dne 8. o. mj. pojavila se u 1 i po sata p. slije podne talijanska zračna eskadra, koja se sastojala od tri Capronija i jednog Newportovog bojnog aeroplana nad ldrinom, te je bacila oko 20 bombi. Pet je kuća pogojeno. U vojnu bolnicu pao je velik komad kamena, te su mnogi prozori razbijeni od bomba, koje su pale u blizini. Od ljudi nije niko ranjen. Materijalna šteta, što ju je pretrpilo onih 5 privatnih kuća, znatna je. Nasuprot nisu pogojene rudarske naprave. Talijanci šire sada o tom pothvatu po «Agenciji Stefani» izvještaj, prema komu su u ldriji razorene centrale rudarskoga uregajja i jedna zgrada sjeverno od bassina, a osim toga je buknulo više požara. Ove u pravom smislu riječi ishitrene tvrdnje dokazuju mjere, za kojima je talijanska vojna uprava išla ovom zračnom navalom, pa će ona sigurno nagraditi fantastičke avijatičare.

Ruske povrede međunarodnog prava u ratu s austro-ugarskom Monarhijom.

(Iz zbirke izdane od c. i k. Ministarstva izvanjskih posala).

(Nastavak).

XXIII.

Graf Thurn c. i kr. Ministarstvu za izvanjske poslove.

Sjedište c. i kr. vojnog vrhovnog zapovjedništva, 14. juna 1916.

Čast mi je dostaviti u pregibu c. i kr. Ministarstvu za izvanjske poslove jedan izvještaj 2. bataljona c. i kr. bos. herc. pješ. puk. br. 1. skupa sa liječničkim mnijenjem i sa dijelovima naboja, od čega proizlazi, da su se ruske čete u onom području služile 31. maja ov. god. eksplozivnu puščanom municijom.

Drilog.

C. i kr. bos. herc. pješ. puk. Br. 1. 2 polj. baon. C. i kr. pukovnijskom zapovjedništvu.

Dozicija, 1. juna 1916.

Javlja se, da je pješak Vasiljević Milorad teško ranjen, kad je kao straža stajao u rov u iz jednog obrambenog štita, naslonivši ruke na pušku, i to eksplozivnim nabojem s desne strane, po svoj prilici s kote 3540 ili s južnog ruba 3440.

Iz priloženog liječničkog mnijenja i iz nabojskih komadića se razabire, da je rana nastala uslijed eksplozivnog naboja.

(Dotpis nečitljiv) kapetan.

Puzprilog.

C. i kr. bos. herc. pješ. puk. br. 1. 2 polj. baon. Dalazak.

Dješak je Vasiljević Milorad od 5. kump. danas donešen u vrlo teškom stanju na povijalište 2. baona i kaže, da je bio ranjen eksplozivnim nabojem u ruke i u lice.

Dotanjim se pretraživanjem utvrdilo, da je palac potpuno smrskan kao god i dva zadnja članka drugog, trećeg i četvrtog prsta lijeve ruke. Iz desne gornje vegje i iz same očnice izvagnjeni su priloženi komadići nabojskog omota. I na licu i na vratu, te na desnoj ruci nalaze se bezbrojne rane nastale uslijed eksplozivnih komadića.

Do naravi ozleda, po ocrnjenju sa puščanim plinom i po priloženim a izvučenim dijelovima nabojskog omota može se zaključiti sa sigurnošću, da je rana nastala uslijed eksplozivnog naboja.

Rane su na desnom oku i na lijevoj ruci veoma teške.

Dozicija, 31. maja 1916.

D.r Hans Heidl s. r.

C. i kr. Ministarstvo rata c. i kr. Ministarstvu za izvanjske poslove.

Beč, 14. juna 1916.

C. i kr. Ministarstvo rata dostavlja u prigibu izvatke zapisnika, koji su sastavljeni 21. 22. i 24. jula ov. god. kod nakn. baona 30. pješ. puk. u Nagy-Szalonti sa momčadi, koja je pobjegla iz ruskog zarobljenništva.

Drilog.

1. prič. pješak Jean Dopolita, rođen u Lavovu 9. novembra 1881, pripadnik Lavova.

Ruska vojnička pratnja tukla je za transporta u Lavov naše zarobljenike. Vidio sam u februaru ov. god. u ulici Batorego, da je jedan zarobljenik, koji radi bolesti nije mogao da brzo hoda, zadobio strašan udarac kundakom u prsa i ostao na mjestu mrtav.

2. prič. pješak Josip Hrynek, rođen u Lavovu 10. avgusta 1889, pripadnik Lavova.

Čim me zarobiše, oko 10. aprila 1915. ukrade mi jedan ruski vojnik srebrni sat u vrijednosti od 20 kr.

Ruska je pratnja vrlo zlo postupala sa našim zarobljenicima. Ja sam bio svjedok, kad je jedan ruski vojnik na trgu «Strzelecki» nagajkom tukao nekog zarobljenika u Lavovu, koji je hito pozdraviti svoju ženu.

Za ruskog uzmarka 21. juna 1915. provadi jedan kosački odjeljak na zapovijed zapovijedajućeg časnika u jednu tvornicu žestā u Zolkiewu. Kozaci se liepo pogostiše i prije nego se udaljše začavlaše vrata i zapališe zgradu, u kojoj je bilo više ljudi. Pri tom su branili svakome, da zove u pomoć.

3. Dješak Teofil Jablonski, rođen 1894. u Lavovu i tamošnji pripadnik.

Kako sam ja sam vidio, ubiše početkom decembra 1914. ruski vojnici dva ratna suznjaja za transporta u Lyczakowskoj ulici u Lavovu.

Teobald von Bethmann-Hollweg.

Teobald v. Bethmann-Hollweg rodio se 1856. god. u Hohenfinovu, učio je u Strassburgu, Leipzigu i Berlinu pravo i 1885. god. postade vladinim savjetnikom u Potsdamu. Došlo je na raznim mjestima vršio upravnu službu, postao je 1899. god. višim predsjednikom provincije brandenburške. U marcu 1905. god. poslije smrti baruna Hammersteina, imenovan je pruskim ministrom unutrašnjih posala. Kad su se 1907. god. ministri promijenili prigodom odstupanja državnog tajnika za unutrašnje poslove grofa Dosadowskoga i pruskog ministra za bogostrojstvo v. Studta, gospodin v. Bethmann postade državnim tajnikom za unutrašnje poslove i potpredsjednik pruskog državnog ministarstva.

Juna mjeseca 1909. god. parlamentarne teškoće, koje su se pojavile u reformi carevinskih financija, poglavito uslijed odbačenja poreza na nasljedstva, sklonule su državnog kancelara kneza Bülova, da dade ostavku, koju je Car, pošto se otrsila 14. jula 1909. preinačena financijska reforma, i primio. Tad bi imenovan za državnog kancelara gosp. v. Bethmann-Hollweg, koji je tim postao u isto vrijeme i predsjednik pruskog državnog ministarstva i ministar izvanjskih posala u Pruskoj.

Drvi govor što je gosp. v. Bethmann-Hollweg držao kao kancelar u Reichstagu, bio je programni govor o unutrašnjoj politici. On ga držao dana 9. decembra 1909. za proračunske rasprave. Tom je prigodom između ostaloga rekao: Dakako, u život svakog naroda spada politička borba; ali nikakav narod ne može za vrijeme podnosti, da u stranačko političkim, do senzacije zaostrenim, prepirkama živi u neizvjesnosti. Kancelar je tada podsjećao, kako u Njemačkoj nije nikad jedna jedina stranka bila, koju je njemačkoj politici udarala pečat, nego da su sve pučke snage u tome sudjelovale, te da tako treba da bude i u buduću.

Sutridan govorio je novi državni kancelar o izvanjskoj situaciji. «Ja ne trebam — rekao je — ni da govorim o tako jako učvršćenim odnosima, kakvi su naši odnosi prema austro-ugarskoj monarhiji». On je tom prigodom pojedince odgovarao na razne upite, što su mu stavljali za rasprave. On je tada naglasio, da se njemačka politika mora voditi mirno, ustrajno, prosto od svake nervoznosti, te je na malo prijateljsko držanje jednog dijela ruske štampe prema njemačkoj publicistici opominjao, da treba paziti na onu mjeru hladnog duševnog mira, koja odgovara osjećanju vlastite snage i stovanju svog susjeda.

Novi državni kancelar, d.r Gjorgje Michaelis.

Rodio se 1857. god. u Hainau. Do 1889. predavao je na njemačkoj školi za pravnu i državnu znanost u Tokiu; na povratku u Prusku, stupio je u državnu administrativnu službu. 1902. god. bio je predsjednični savjetnik u Breslavi, zatim je stupio u prusko ministarstvo financija kao državni podtajnik. Za sadašnjeg rata povjeren mu je uprava centralnog ureda za žito, a u februaru 1917. primio se uprave svih pitanja o prehranivanju kao pruski državni komesar. Na tom položaju stekao je najveće zasluge; dolazio je doista u oštre sukobe sa raznim državnim vlastima, ali je jednako uživao puno povjerenje naroda. D.r Michaelis je s neslomljivom energijom išao svojim putem te stvorio povoljne prilike prehranivanju Njemačke.

Već danas su na glasu njegove riječi: Neću trpjeti nikakva otpora na mom putu. Uopće se drži, da je novi kancelar pristupačan modernim idejama. Svakojako gosp. Bethmann-Hollweg ima to zadovoljstvo, da je Car pozvao onu ličnost, koju mu je sam označio. Kako se u parlamentarnim krugovima glasa, prve su programne riječi novoga državnog kancelara ove: «Cilj je moje politike promicati unutrašnju skupnu snagu njemačkog

naroda, njemačko jedinstvo sve to više i jakom odlučnošću jačati, držati se tvrdo prokušane savezničke politike». Nije se još izjavio o unutrašnjim pitanjima; ali se misli, da će biti sklon liberalnom uregjenju države.

Dovišak ratnog nadoplataka državnim namještenicima.

«Wiener Zeitung» 15. ov. mj. objelodanjuje naredbu 14. jula 1917. Ministarstva za financije u dogovoru sa odnosnim Ministarstvima, koja se odnosi na dovišak nadoplataka državnim namještenicima radi izvanrednih prilika nastalih uslijed rata. (D. Z. L. br. 295 od 15. jula 1917).

Na temelju ove naredbe produljuje se moć ministarstvene naredbe od 4. decembra 1916. D. Z. L. br. 9 ex 1917. u pogled odluke, kojom se državnim namještenicima daje ratni nadoplatak, do konca juna 1918. Odluke §§ 5. 6 i 7 minist. naredbe od 4. decembra 1916. stavljaju se izvan snage koncem juna 1917. a na njihovo mjesto stupaju na snagu 1. jula 1917. ove naredbe:

§ 5. Državnim činovnicima i učiteljskom osoblju, koji su uvršteni u jedan činovni razred, prodjeljuje se nadoplatak, i to:

Ako je plata 14.000 do 18.000 kruna, godišnji je iznos nadoplataka za 1. razred 156 kr., 2. razred 1.380 kr., 3. razred 1.824 kr., 4. razred 2.280 kr.; od 10.000 do 14.000 kr. 348 odnosno 1.236, 1.680, 2.136; od 6.400 do 10.000 kr. 720, 1.536, 1.992, 2.436; od 4.800 do 6.400 kr. 1.020, 1.776, 2.232, 2.676; od 3.600 do 4.800 kr. 1.056, 1.536, 1.884, 2.244; od 2.800 do 3.600 kr. 948, 1.260, 1.608, 1.968; od 2.200 do 2.800 kr. 780, 1.104, 1.464, 1.812; od 1.600 do 2.200 kr. 612, 912, 1.272, 1.620; od 1.400 ili više, kr. 684, 864, 1056, 1260; manje od 1400, kr. 600, 732, 936, 1140. U prvi razred spadaju neoženjeni, u drugi oženjeni, u treći oženjeni sa 2 djece, u četvrti oženjeni sa više od 2 djece.

Detogodišnji nadoplaci državnog učiteljskog osoblja uračunaju se u platu pri odmjerenju doplatka.

§ 6. Za praktikante u smislu zakona 25. januara 1914. D. Z. L. br. 15 (članak II.), kao god i za pravne vježbenike i prislušnike, te za asistente i suplente kod državnih zavoda iznosi nadoplatak: za 1. raz. — 600 kr.; za 2. — 732 kr.; za 3. — 936 kr.; za 4. — 1140 kr.

Za one prislušnike, koji prema članku I. stavke c. službovne pragmatike, beru beriva činovnika X. razr. čina, iznosi nadoplatak: za 1. raz. — 780 kr.; za 2. razr. — 1104 kr.; za 3. — 1464 kr.; za 4. — 1812 kr.

Utvrgjena mjera u § 6. I stavka vrijedi a) i za podčinovnike i poslužnike u smislu zakona od 25. januara 1914. D. Z. L. br. 15 (članak IV.), nadalje za momčad straže javne sigurnosti (uniform. stražari, civil. policisti, pol. agenti) i za momčad financijske straže, te za više tamničare i tamničare kaznonica i sudbenih uza; b) za kancelarijske oficijante i oficijantkinje; c) za kancelarijske pomoćnike i pomoćnice te za potpuno zaposlene pomoćnike poslužnike.

Za one namještenike pod a) samo kod godišnje plate od manje od 1400 kruna a za one pod b) samo onda, ako mirovinski osnov za uživanje mirovine iznosi manje od 1400 kruna.

Kod godišnje plate (a), odnosno kod mirovne osnove (b) od najmanje 1400 kruna iznosi nadoplatak namještenika pod a) i b) za 1. razred: 684 kr.; za 2. razred 864 kr.; za 3. razred 1056 kr.; za 4. razred 1260 kr.

Nadoplatak će se isplaćivati u 12 jednakih mjesečnih obroka, počevši 1. jula 1917.

Naši Dopisi

Vrlika, 7. jula.

Nakon zadnjeg boravka u Vrlici Njegove Preuzvišenosti našeg gosp. Namjesnika grofa Attensa primio sam od njega lijepu svotu od K. 1000, popraćenu sa plemenitim pismom meni upravljenim, kojim N. D. namjenjuje svoj prilog najsiromašnijim ovim općinarima za hranu.

I ovaj milostivi čin, u nizu takih dobrih djela Njegove Preuzvišenosti, ganuo je ovo stanovništvo i zadužio najvećom blagodarnošću.

Načelnik Kulišić.

DALMATINSKE VIJESTI

Ratna odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premlitostvo udostojilo podijeliti u priznanje hrabra držanja pred neprijateljem kao letioco vojnikih krst za zasluge trećeg razreda s ratnom dekoracijom i mačevima freg. por. Nikoli Nardelli.

Imenovanje.

Upravitelj ministarstva trgovine imenovao je višeg gragjevno komesara kod pomorske vlade inženira Jurja Linardovića gragjevniim savjetnikom.

N. P. general Sarkotić na prolasku u Sinju.

Pišu nam iz Sinja, 13 o. m.

Dana 12 o. mj. u 5 sati po podne stigao je ovđe, na prolasku iz Sarajeva za Split, Njegova Preuzvišenost zapovijedajući general barun Sarkotić sa pratnjom.

Na pričeku Njegovoj Preuzvišenosti izašao je kotarski poglavar, te općinski načelnik, župnik, poglavice mjesnih ureda i časničko osoblje. Varoš Sinj i svi ovdje bili su izvjesili zastave.

Njegova Preuzvišenost bio je izmenagjen svečanim dočekom, na kome je najprijaznije zahvalio i nakon kratkog boravka od ¼ sata prosljedio je putovanje za Split.

Società Filarmonica.

Con la fine dell'anno scolastico gli allievi della nostra Filarmonica diedero un riuscito ed interessante saggio del loro progresso. Uno sciamè di ragazze e ragazzine e un bel gruppo di ragazzi comparvero sul podio, franchi, sicuri, disinvolli, come è privilegio della loro invincibile età. Il programma

recava due cunni pezzi per pezzi per via ch'è l'aspettato turale, erano degli allievi, tanei e calorosi vani escutori bravi insegna per il pianoforte. I. Rovazioni per il piano merito.

Djel.

U zadnji zanimanika, bio dan mon izvodiima. Izuzetno štara osobe, koje iz vjerojatnin vi.

Na kom smo se uvjeren namješništva, neska društva maja i 4. jula milo ponuđu u Dalmaciji u zaporom te ih jedno pojedini direktnu prod uz uvjet, da u pušteno, da kolicinu zema od njega vove iz Dalmacije.

Pri tome glašeno, da o štvu «Litorale» sasvim druge votnim namir ili odbiti pon utanačeno, da da dopusti iz u ograničenoj potrebu doma.

Napose novo ulje ne je produkcija potrebe ratne ni najnužnije.

U kratko «Litorale» ne svaki trgovac hoće da trguje pisanjaja «L. da legitimise sličnu legitim koji pruža po na štetu apro.

Što se z talije maslini ovi će glasovi štvo iznamijilo sasvim odijel račun Namje Sa ovim uljei sništvo, dapa nema ni s ov nikakova pos.

Danom poštanski ure

«Skr

Blato: 1
Ceranje:
Cista: F
Drniš: 1

nika kr. 30 —
rušić Marija 2
Vežić Nikola
Grabova
Hvar: F
kr. 200.

Jelsa: J
Imofski
Allons 10.

Komiža
Mardošić Dor
Lastovo
Makarsk
10 — Baškov
Metković

Iznos od kr.
lodažen je u
vozne karte p
dom Liburnia
Dalmatija; kr.
vaše neučesn
Klicov Dr. Jo
lan 10. Glušč
dvička Frano
Miće 10, Suič

Omiš: V
Opuzen
Podbab
Potomje
Šibenik:

Zaccaria Kor
rinella 20 —

Velaluka
100 — Jokov
Vis: Do
Dojmi Maria
druga 10 —
148.721.

Trgovač
Kuratori
siročadi pogri
tečaj, kojim s
osobama da
lišta, e da ta
če se držati k

Trgovca
Potanje
toriums, IV. C
pismeno.

i jakom
iane sa-
trašnjim
eralnom

ka
a.

bdanjuje
ancije u
koja se
namje-
n uslijed

se moć
1916. D.
ojom se
oplatak,
minist.
e izvan
sto stu-

om oso-
red, po-

godišnji
razred
0.000 do
od 6.400
1.800 do
2.600 do
3.800 do
5.200.;
600.; kr.
r. 684.
32, 936,
u drugi
rti ože-

skog o-
oplatka.
25 ja-
o god i
sistente
oplatka;
a 3. —

anku l.
iva čič-
1. raz.
— 1464

edi a) i
ona od
(V), na-
nomform.
nomčad
tamni-
celarij-
larijske
poslene

od go-
nede pod
življanje

nirovne
nado-
razred:
056 kr.;

ednakih

dobrih
o sta-
u. —
lišić.

jula.
ve Pre-
tensma
00, po-
ljenim,
ašnjim

tanstvo
hrabra
ki krst
cijom i

vaio je
ade in-
om.

Sinju.

gaio je
jegova
arkotić

šao je
k, po-
Varoš

n sve-
valio i
edio je

vi della
interes-
ame di
i come
ome è
amma

recava due cori e un duetto per voci di donna, alcuni pezzi per piano a due e a quattro mani e due pezzi per violino. Tutti fecero del loro meglio, perché l'aspettativa del pubblico, fra cui, come è naturale, erano in gran numero i genitori e i parenti degli allievi, non andasse delusa. Furono anzi spontanei e calorosi gli applausi che raccolsero i giovani esecutori, applausi diretti principalmente ai bravi insegnanti della Filarmonica: sig.na E. Perini per il pianoforte, sig. m.o G. Zink per il violino e sig.na I. Rovaro-Brizzi per il canto, le cui prestazioni per il progresso della gioventù loro affidata sono meritevoli del più sincero encomio.

Djelatnost društva «Litorale».

U zadnje se doba šire glasovi u krugovima zanimanika, kao da bi tobože društvu «Litorale» bio dan monopol za trgovinu sa dalmatinskim proizvodima. Ovi su glasovi našli odjeka ne samo u tuzemnoj štampi nego su u nje takogjer vjerovali osobe, koje inače lako ne nasijebaju ovakovim nevjerojatnim vijestima.

Na kompetentnom smo se mjestu izvjestili te smo se uvjerali, nakon uvida u dotične spise č. k. namjesništva, da je ovo na temelju dotičnog podneska društva «Litorale», odlukom 19. aprila 17. maja i 4. jula 1917 br. 17.892, 23.616 i 32.310 primilo ponudu društva «Litorale», da će ono uvoziti u Dalmaciju živeži i krme, koji nijesu pod državnim zaporom te ih prodati prema slobodnom ugovoru jedino pojedini opskrbnim odborima — isključivo direktnu prodaju konsumentima — u pokrajini a to uz uvjet, da mu (t. j. društvu «Litorale») bude dopušteno, da kupuje u slobodnoj trgovini te izvaža količinu zemaljskih proizvoda u jednakoj vrijednosti od njega uvezene robe, ako je izvoz ovih proizvoda iz Dalmacije vezan uz dozvolu vlasti.

Pri tome je bilo s jedne strane izriječom naglašeno, da ovim dogovorima niti se priznaje društvu «Litorale» pravo, da isključivo t. j. isključivo sasvim druge liferante, opskrbljuje Dalmaciju sa životnim namirnicama, niti da se ukida pravo primiti ili odbiti ponude društva, a s druge strane je bilo utanačeno, da je namjesništvo pridržalo sebi pravo, da dopusti izvoz pojedinih domaćih proizvoda samo u ograničenoj mjeri, uzimajući u obzir u prvom redu potrebu domaćeg pučanstva.

Napose je bilo upozoreno društvo, da maslinovo ulje neće po svoj prilici doći u obzir, pošto je produkcija tako neznatna, da se nakon pokrivanja potrebe ratne mornarice i vojske neće moći pokriti ni najnužnije potrebe domaćeg pučanstva.

U kratko smo dakle konstatovali, da društvo «Litorale» nema drugog položaja do onoga što ima svaki trgovac, koji, bio inostranac bio domaći sin, hoće da trguje u Dalmaciji i da je bila svrha dopisivanja «Litorale» sa Namjesništvom samo ta, da legitiše društvo «Litorale» pred vlastima, a sličnu legitimaciju može da dobije svaki trgovac, koji pruža potrebitu jamstvo, da je neće izrabljivati na štetu aprovizacije.

Što se tiče glasova, da «Litorale» drži velike zalih maslinovog ulja i da izvozi van pokrajine, ovi će glasovi bit potekli od toga, što je Namjesništvo unajmilo u spomenutog društva jedno posebno sasvim odijeljeno skladište, u koje se smješta na račun Namjesništva rekvirirano i zaplijenjeno ulje. Sa ovim uljem raspolaze jedino i isključivo Namjesništvo, dapače drži i ključ skladišta, a «Litorale» nema ni s ovim ni s kakvim drugim uljem u opće nikakova posla.

Poštanske vijesti.

Danom 15. o. m. privremeno se zatvorio č. k. poštanski uređ u Polešniku.

«Skrb za dalmatinski mladež».

Dobrovoljni prinosi.

Blato: Don Ivo Šeman kr. 5.
Ceranje: Angelina Jelača kr. 10.
Čista: Rilov Don Rađe župnik kr. 7.
Drniš: Jelka supruga d.r. Viteza Buić odvjatnika kr. 30 — Nakić Anka rogi. Begović 25 — Marušić Marija 20 — Dr. vitez Buić odvjatnik 20 — Vežić Nikola nadžumar 5.
Grabovac: Delić Don Niko župnik kr. 10.
Hvar: Presvjetli Fr. Jordan Zaninović biskup kr. 200.
Jelsa: Janković Marijana kr. 30.
Imotski: Flaschner Anna kr. 10 — Bitanga Allions 10.
Komiža: Općina kr. 60 — Bakoš Anka 20 — Mardešić Domina žena Ante 10.
Lastovo: Lucianović Janko načelnik kr. 20.
Makarska: Ivanišević pl. Jožip pok. Kleme kr. 10 — Bašković Ivo-Marija 5.
Metković: Donelli O. Luigi nadžupnik kr. 5 — Iznos od kr. 800 sakupljen od općine Metković objelodanjen je u br. 51 bilo je utjerano: kr. 400 na vozne karte prigodom izleta u Drače sa parobrodom Liburnia dobrovoljno ustupljenim od društva Dalmacija; kr. 215 dobitak na prodano pivo; i darovane neućesnici: Mrčić Ivo kr. 50, Guina Dušan 20, Klicov Dr. Jovo 20, Paranos Jovo 20, Čorkalo Milan 10, Glušćević Vido 10, Goidberger Maks 10, Ledvička Frano 10, Jerković Niko 10, Staničić Don Miće 10, Suić Dr. Jožip 10, Mrkušić Miljenko 5.
Omš: Vulić kan. Šime nadprop-dėkan kr. 10.
Opuzen: Eres uđ. Jela kr. 10.
Podbablje: Hrvatska pučka blagajna 10.
Potonje: Seoska blagajna kr. 10.
Šibenik: Inchiostr Darinka kr. 100 — Tony Zaccaria Konradmiralstgattin 50 — Mattiazzi Marinella 20 — Gospodinec Erminia 5.
Velutuka: Općina kr. 100 — Seoska blagajna 100 — Joković Emma 10 — Joković Petar 10.
Vis: Dojmi Antonietta de Delupis kr. 10 — Dojmi Maria v. Delupis 10 — Potrošna obrtna zadruža 10 — Sakupljeno sa preglašnim popisom kr. 148.721.

Trgovački tečaj za udovice i siročad.

Kuratorji za udjeljivanje savjeta udovicama i siročadi poginulih vojnika otvara svoj 2 komercijalni tečaj, kojim se nastoji pružiti mogućnost navedenim osobama da se namjeste kod Banka, Ureda i obaljšta, e da tako povise svoje mršavi dohodak. Tečaj će se držati kod trgovačke Akademije Gremija Bečkih Trgovaca, te će započeti 1. Oktobra o. g.

Potanje obavijesti daje «Sprechtelle des Kuratoriums, IV. Grosse Neugasse 8» u Beču usmeno ili pismeno.

Državna dobrotvorna lutrija.

Dana 26 jula biće vučenje XXXII. državne lutrije za vojničke dobrotvorne svrhe. Ima 21.146 zgođitaka u ukupnoj vrijednosti od 625.000 kr. a glavni je zgođitak 200.000 kruna, a ima ih po 50.000, po 30.000, 20.000 i tako dalje. Svaka srećka zapada 4 kr.

Razdavanje ratne kave.

Mješavina ratne kave, koja se po nalogu č. k. prehranbenog uređa već razdala jula mjeseca pojedinih osobito oskudnim krugovima pučanstva a koja će se počevši od 4. avgusta pri podjeli krušnih karata razdavati uz prikazanje bonova za kavu, sastoji se, osim čiste kave od graška i jednog kavinog surugata i od nekakvog karamela, koji se proizvodi po novom kemičkom preparatu iz surovog šećera. Ovaj karamel kaogod i gotova mješavina ima to svojstvo, da lako upije vlagu. Radi toga se izvorni prašni oblik mješavine ratne kave skupi u više ili manje tvrđu masu. Ovo nikako ne upliše na vrsnoću robe, a ukus ni najmanje ne zaostaje za onim od prave kave od graška. Da se pripremi piće, treba odnosno količinu prema njoj tvrdoći ili otkinuti ili razbiti, nešto 20 grama i usuti u ki-peću vodu i kuhati je 3 minute, dok se potpuno ne raščini. ¼ kilograma koja se dobije kod prodaje na malo za jednu kartu kave, iznosi 1 krunu. Veliki proizvod, kojim će se tek sada početi, nalazi naravno na velike poteškoće radi ratnih prilika. Stoga zgotovljavanje traje duže, te se nađoknađak za kavu mora postepeno provagijati. Sa svim tim nastojace se svakako, da se potrošačima udovolji i da se ne tuže. Prva će zadaća centrale za kavu biti, da se namiri potreba velikih potrošnika zadruga. Preostatak će ratne kave, proizvedene u razmaku vremena jedne karte za kavu, biti porazdijeljen političkim vlastima, da se proda potrošačima u prodaji na malo. Upozoruje se pak općinstvo, da je ratni prehranbeni uređ dopustio — osim službene ratne mješavine — privatnim proizvođačima, poslije kušnje i udarenih cijena, da stave u promet svoje mješavine kave, koje će općinstvo moći nabavljati naravno uz karte za kavu. Surugati pak kave — a to su pridodaci kavi bez smjese od kave od graška — moći će se kao i do sada kupovati u trgovini bez osobitih karata.

Novе knjige.

Primili smo sa zahvalnošću: «XII. Izvještaj č. k. dvorazredne trgovačke škole sa pripravnim tečajem, č. k. djevojačke trgovačke škole i trgovačke škole usavršavanja u Splitu, za školsku godinu 1916». Iz statističkog pregleda razabiremo, da je na koncu školske godine 1916—1917 u tri spomenuta odsjeka bilo svega 148 pohajalaca, i to 69 iz Spljeta, 73 iz ostale Dalmacije a 6 iz drugih pokrajina; materinski je jezik bio za 137 hrvatski, 3 talijanski, 2 španjolski, 1 slovački; po vjeri bilo je 140 rimokatolika, 5 grčko-istočnjaka, 3 izraelčana.

RAZLIČITE VIJESTI

Osiguranje ratnog zajma.

Osiguranje ratnoga zajma omogućuje svakome da s posve neznatnim sredstvima upiše ratni zajam, te ujedno da se sa ispunjenjem dužnosti prema domovini, stara i za svoju obitelj. Svaka zdrava osoba u dobi od 18 do 55 godina može pristupiti. Svako može iznos od 500 kr. do 4000 kr. bez liječničkog pregledanja osigurati. Uplate za ratni zajam vrše se u malim obrocima u roku od 15 ili 20 godina. Upisani ratni zajam izručuje se u cijelosti nakon 15 ili 20 godina upisatelju samome, a u slučaju njegove smrti njegovoj obitelji. Sklapanje osiguranja ratnoga zajma, koje u tom obliku preporuča č. k. austrijski vojnički fond za udovice i siročad, obavlja se na temelju ugovora između fonda i č. k. povel. osiguravajućeg društva na život austrijski «Dhönix» u Beču. Osiguranje vrijedi od prvoga trenutka za svaki slučaj smrti, naročito i za smrt uslijed rata. Ne plaćaju se nikakove biljegovine ni uzgredne pristojbe, nikakovi nadoplaci za neoprorivost, kao ni za ratni prirez. Uplaćeni obroci ne propadaju od prvoga trenutka uplate. Dok kod drugih osiguranja propada uplaćeni novac, ako osiguranik u prve dvije godine obustavi plaćanje premija, a po našem se ugovoru isplaćuje osiguraniku u gotovom cijelu vrijednost ratnog zajma odbivši još preostali dug za eventualno uzeti zajam — i ako je samo jedna ili mala količina premijskih obroka uplaćena. Citavi dohoci od kamata upisanog ratnoga zajma uz iskorišćenje kamatnog dobitka uslijed povoljnih zajamnih uvjeta kod austro-ugarske banke pripadaju u cijelosti osiguraniku. Dohodi kamata mogu se po volji osiguranika skupljati za povišenje osigurane glavnice ili se mogu unaprijed od premija odračunati. U potonjem slučaju imade se za osiguranje austrijskog ratnog zajma u nominalnoj vrijednosti od 1000 kr. već od prve godine platiti niže navedene osobito male premije: Za osiguranje na 15 godina: godišnje 49 kr., polugodišnje 25 kr., četvrtgodišnje kr. 12.75., mjesečno kr. 4.30., nedjeljno kr. 1.05, za osiguranje na 20 godina: godišnje kr. 35, polugodišnje kr. 17.85, četvrtgodišnje kr. 9.10, mjesečno kr. 3.10, nedjeljno kr. 0.75. Ova se premija umanjuje postepene do pete godine na: za 15 godina kr. 47.25, kr. 24.10, kr. 12.28, kr. 4.17, kr. 1.01; za 20 godina kr. 33.96, kr. 17.32, kr. 8.83, kr. 2.99, kr. 0.72 i ne smije ni u slijedećim godinama premašiti ovaj potonji iznos. Do svoj prilici pokazace se još dalji kamatni prihodi, tako, da će se faktične uplate još više smanjiti. Ni u kojem slučaju pako neće osiguranik ni za heler više platiti od gore navedenih premija. Visoki prihodi kamata ratnog zajma zajamčeni su za cijelo vrijeme osiguranja. Ko kan, da udovolji svojim dužnostima prema domovini, te pri tome svoje zaštede dobro i sigurno ukamati te da se i za svoju obitelj pobrine, neka se posluži osiguranjem ratnog zajma. Prijave primaju svi kotarski uredi za ratno osiguranje.

Jubilej Jugoslavenske Akademije.

Jugoslavenska Akademija znanosti i umjetnosti u Zagrebu slavice dne 28. srpnja 1917., na pedesetu obljetnicu svoje prve svećane sjednice, polovinu vijeka svojega rada. Budući da ratne prilike sa sobom donose, da će Akademija taj svoj svećani dan slaviti samo u najužem kolu svojih članova, razaslala je uprava Akademije svojim

drućicama pismenu obavijest, kojom srdačno zahvaljuje za iskaze žive simpatije, kojima su one u prošastom tome poluvijeku pratile rad i razvitak njezin, te se i za budućnost njihovoj blagovolji preporučuje.

Smrt srpskog pjesnika.

«Beogradske Novine» javljaju, da je odličan srpski pjesnik Vladislav Detković, koji je pisao pod pseudonimom «Dis», poginuo za vožnje na Krf. Darobrod je torpediran, pa je «Dis» našao smrt u valovima morskim. U posljednje je vrijeme živio u Parizu, a bio je otmjeni boheme najčišće vrsti. Elegantan, s ogrtačem preko ruke i sa cvikerom na nosu, šetao bi se boulevardom i — ne imajući niti pare u džepu imponirao kao milijunaš. Bilo mu je 40 godina. Izdao je dva sveska pjesama, a drži se, da je treći imao u rukopisu, koji je zajedno s njim potonuo u morskim dubinama.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

CAREVINSKO VIJEĆE.

Gospodska Kuća.

BEČ, 16. U ustavnom odboru Gospodske Kuće više je govornika izrazilo, nasred općeg odobravanja, želju, da vlada prikaže jednu osnovu, koja bi služila kao temelj odborovu radu. *Ministar predsjednik Seidler* izjavljuje, da se on, kao po glavnica privremene vlade, dosad ograničavao na poticaje i da je iznosenje konkretnih, od vlade izregjenih prijedloga, smatrao kao eventualnost, koja bi se uzela u obzir u kasnijem stadiju vijećanja, i to tim više, što se njemu čini, što u ovom poslu obe su Kuće sklone, da sebi pridrže inicijativu. On da je ipak gotov staviti na raspolaganje odnosni materijal a u skoro vrijeme i načela koja se tiču svega predmeta.

Na kraju odbor je izabrao pododbor od dvanaest članova.

Cesarev odgovor na adresu Gospodske Kuće.

BEČ, 17. Odaslanstvo za adresu Gospodske Kuće predalo je Cesaru adresu kao odgovor na prijestolnu besjedu. Na govor vogje deputacije kneza Fürstenberga, Cesar reče, da su te riječi dokaz, da je Gospodska Kuća pravo shvatila njegove vladalačke namjere, i dokaz za osjećanje privrženosti česarskoj Kući i česarevoj osobi, za odanost interesima naše starodrevne domovine i za razboriti pijetet prema slavnim njenim tradicijama. Cesar je izrekao uvjerenje, da će Gospodska Kuća, u tijesnom skupnom radu sa drugim faktorima zakonodaje, stavljati svoju oštru uvjagavnost i snage svoje domovini na raspolaganje. On se nada u uspješno sudjelovanje Gospodske Kuće u velikom zadatku, gdje treba da se iz ratnih zamršaja podigne temelj blagodatnog mirnog razvoja pomirenih kulturnih naroda.

Cesareve su riječi primljene sa oduševljenim polkličima.

RAT.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ, 17. Službeno se javlja: «17. jula 1917».

Istočno bojište: Uzmičući pred pritiskom njemačkih i austro-ugarskih četa, Rusi su jučer napustili Kalusz i zapacnu obalu Lomnice; saveznici zakročiše za njima. Južno od Kalusza došlo je mjestimice do ojačih bojeva. Kod Lodzianja propade šest ruskih zagona za rasterećenje pred otporom hrvatskih bataljona. Kod Landstrea i Novice stekosmo nešto zemlišta. U ostalom na istočnoj fronti kako i u Arbaniji nema ništa novo da se javi.

Talijansko bojište: Na Col Briconu eksplozirala je talijanska mina; naše su čete odnosno jamu zapremile. Duglavica generalnog štaba.

Izvještaji njemačkog velikog glavnog stana.

BERLIN, 17. Wolf Bureau javlja: Veliki glavni stan 17. jula 1917: Zapadno bojište: Iznovični engleski napad kod Lombartzyda bi odbijen, na isti način propade više engleskih izvidničkih zagona. Inače na engleskoj fronti živahna artiljerijska vatra. Na cesti Laon-Soissons njemačke napadne čete prodriješe u francuske linije, lagumaše skloništa i opkone topove i iznijese mnogo zarobljenika i mitraljeza. Kod Courtecona bi zauzet još jedan komad francuske pozicije. Francuski napad kod Cernija skršio se bez rezultata i sa najtežim gubicima; tako propade i francuski pokušaj preotimanja na jugu od Bois-Soulaina.

Na brdu Doehlu Francuzi bjehu protjerani iz posljednjeg komada stare njemačke pozicije. Na visu 304 francuski se napad uguši u poraznoj vatri.

Istočno bojište: Živa borbena djelatnost kod Rige, Dvinskoga i Smorgona.

Večernji izvještaji.

BEČ, 17. Službeno se javlja: U istočnoj Galiciji kod Novice i Landstrea u opet se steklo zemlišta.

BERLIN, 17. Na zapadu se borilo na lijevoj obali Meuse. Na istoku nije bilo osobitih događaja.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 17. Glavni stan, 16 jula: Na Eufratu potučeni neprijateljski odjeljak izgubio je na uzmaku još 120 mrtvih i ranjenih i 60 konja; osim toga naša konjica, koja ga goni, otela je dvije Leviske puške. Na perzijskoj granici jedna naša satnija otela je u kreušev kod Serdešta jednu mitraljezu. Sje-

verno od Revanduzi ruska satnija udari na naše predstraže, ali bi odbijena.

Na kavkaskoj fronti umjerna artiljerijska i pješadijska vatra.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 17. Izvještaj generalnog štaba, 16 jula. Maćedonska fronta:

Većinom samo slaba artiljerijska djelatnost. Južno od Doirana izvidnički odjelci prodriješe u neprijateljske strijeljačke rovove te zadadoše protivniku osjetnih gubitaka. Na Donjoj Strumi, između mjesta Auznatare i Osmanlija, neprijateljski je konjički odred raspršen vatrom.

Rumunjska fronta: Orijetka puščana paljba izmegju straža; mjestimice pojedinački topovski hici.

Promjene u ruskom ministarstvu.

PETROGRAD, 17. Ministar financija Šingarev, ministar nastave Manilov, ministar za javnu pomoć Zahovski odstupili su. Za ministra trgovine i obrt imenovan je Drokopović, za ministra nastave Carnovski.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA, 17. Si annuncia ufficialmente: «17 luglio 1917».

Teatro della guerra orientale. Cedendo alla pressione delle truppe germaniche ed austro-ungariche i Russi sgombrarono ieri Kalusz e la riva occidentale della Lomnica. Gli alleati li inseguono. A sud di Kalusz si venne qua e là a più intensi combattimenti. Presso Lodziany fallirono sei punte russe di scarico di fronte alla resistenza dei battaglioni croati. Presso Landstreu e Nowica abbiamo guadagnato terreno. Del resto dal fronte orientale e dall'Albania nulla di nuovo da segnalare.

Teatro della guerra italiano: Sul Col Bricon esplose una mina italiana. Le nostre truppe ne occuparono l'imbuto.

Il capo dello stato maggiore generale.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLINO, 17. Il Wolff-Bureau comunica:

Grande quartiere generale, 17 luglio 1917.

Teatro della guerra occidentale:

Un nuovo attacco degli Inglesi presso Lombartzyde fu respinto. Così fallirono pure più volte punte inglesi di ricognizione. Del resto sul fronte inglese animata attività dell'artiglieria. Sulla strada Laon-Soissons truppe d'assalto germaniche penetrarono nelle linee francesi; fecero saltare in aria i ricoveri ed i cannoni da trincea e riportarono numerosi prigionieri e mitragliatrici. Presso Courtecon venne preso un altro tratto della posizione francese. Un attacco francese presso Cerny crollò senza risultato e con gravi perdite. Così pure fallì il tentativo francese di riconquista a sud del Bois Soulain. Sul Doehlborg i Francesi vennero cacciati dall'ultimo tratto della vecchia posizione germanica. Sull'altura 304 un attacco francese venne soffocato dal nostro fuoco.

Teatro della guerra orientale.

Vivace attività combattiva presso Riga, Duenaburg e Smorgon.

Il primo quartiermastro generale Ludendorff.

I bollettini della sera.

VIENNA, 17. Nella Galizia orientale, presso Nowica e Landstreu, si fecero ulteriori progressi.

BERLINO, 17. Sul fronte occidentale si combattè sulla riva sinistra della Mosa; sul fronte orientale nulla avvenne d'importante.

La risposta dell'Imperatore all'indirizzo della Camera dei Signori.

VIENNA, 17. Una deputazione della Camera dei Signori presentò all'Imperatore un indirizzo in risposta al discorso del Trono. Rispondendo alle parole del capo della deputazione principe Fürstenberg, l'Imperatore disse di vedere in questo omaggio una prova che la Camera dei Signori ha perfettamente compreso le intenzioni del Monarca, una testimonianza dei sentimenti di attaccamento alla Casa imperiale e alla persona del Monarca, della dedizione agli interessi di questo venerando stato, dell'intelligente pietà verso le gloriose tradizioni della sua storia. L'Imperatore espresse la fiducia che la Camera dei Signori, in attiva collaborazione con gli altri fattori legislativi, metterà la sua alta perspicacia e le sue forze al servizio della patria. Egli si affida alla proficua collaborazione della Camera dei Signori nel grave compito di gettare le fondamenta, tra lo scampio prodotto dalla guerra, ad un benefico sviluppo dei popoli civili fra di loro pacificati.

Le parole dell'Imperatore furono accolte con entusiastici «Evviva».

D. KASANDRIĆ odgovorni urednik.

Tiskarnica č. k. dalmatinskog namjesništva.

Il nostro amatissimo fratello

MIRKO KOVAČEVIĆ

Capitano nell'I. e r. reggimento ulani N.ro 5 comandante del 2.o squadrone, insignito della croce per merito militare di III. classe colle spade e tre volte del sovrano riconoscimento di lode colle spade, morì sul campo dell'onore il 22 giugno 1917.

Meljine-Zelenika, 18 luglio 1917.

Dušan Kovačević

I. r. vice-capitano di porto per sé e a nome dei fratelli e congiunti.

Ratni invalid se traži kao nadglednik za imanje kod Knina. Prednost imaju praktični vinogradari i oženjeni. Ima stan u naravi, a platu po pogodbi. Prijave: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Ratni invalid traži se za privremeno uzničkog nadziretela kod č. k. zemaljskog suđa u Zadru. Uvjeti: da je po zanatu knjigoveža, plata 2.80 Kr. na dan i 25 Kr. na mjesec ratnog doplatka i odijelo po propisu. — Obratiti se na pokrajinsko povjerenstvo za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

„BLANKA“

Držim na skladištu još malo sanduka njemačkog surogata sapuna **BLANKA**, koji potpuno nadomjestuje obični sapun.

Izvršujem naručbe najmanje jednog cijelog originalnog sanduka od 200 komada po okolo 20 đkg. - dok zaliha traje - po Kr. 55 svaki sanduk franko ovdje, i to samo ako mi bude unaprijed dostavljena odnosna svota.

MARCELLO PATTIERA -- Zadar.

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicama

3³/₄ kamata.

Po previšnjem ovlaštenju K. c. i k. A. Veličanstva

Dietro autorizzazione Sovrana di S. M. J. e R. Apostolica

32. c. k. Državna Lutrija za vojničke dobrotvorne svrhe

Ova NOVČANA LUTRIJA ima: 21.146 zgotovljenih u gotovu novcu u ukupnoj vrijednosti od 625.000 kruna.

Glavni zgoditak iznosi:
200.000 kruna.

Vučenje će biti javno na 26. jula 1917.

➤ Jedna srećka stoji 4 kruna. ➤

Srećke se nabavljaju kod odsjeka za dobrotvorne lutrije u Beču III. Vorðere Zollamtsstrasse 5, u Budimpešti kod k. r. ug. ravnateljstva lutrijskih dohodaka IX Zgrada glavne carinarnice, u lutrijskim kolekturama, kod prodajna duhana, kod poreznih, poštanskih, brzojavnih i željezničkih ureda, kod mjenjačnica, i t. d. Osnove vučenja šalju se prodavaocima srećaka badava.

Srećke se šalju prosto od poštarine.

Od c. k. Ravnateljstva generalne Državne lutrije
Odjel lutrije za dobrotvorne svrhe.

9-10

32. i. r. Lotterija di Stato per scopi di beneficenza militare.

Questa LOTTERIA DI DENARO contiene 21.146 vincite in contanti nell'importo complessivo di corone 625.000.

La vincita principale importa:
200.000 corone.

L'estrazione avrà luogo pubblic. addì 26 luglio 1917.

➤ Una cartella costa 4 corone. ➤

Le cartelle sono d'acquistarsi nella sezione per le lotterie di beneficenza in Vienna III., Vorðere Zollamtsstrasse 5, presso la r. Direzione ungherese delle rendite del lotto a Budapest IX Edificio della Dogana principale, nelle collettorie del lotto, traffici tabacco, uffici d'imposte, di Poste, Telegrafi, e ferrovie, cambia-valute, ecc. — Piani del giuoco gratis.

Le cartelle si spediscono senza spese.

Dall'I. r. Direzione generale delle Lotterie dello Stato.
Sezione Lotterie a scopi di beneficenza.

Fratelli Mandel & Nipote BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici. Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno 4¹/₂ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno 4¹/₂ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina 4¹/₂%.
ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle di lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. — Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10. — Credito Mobiliare Aust. 1858, Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20. — Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. — Lotti Turchi 1870 da f.chi 400. Vinc. principale f.chi 600.000, in rate mensili di Cor. 8. — Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6, Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.
RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.
ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabilite.
ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Ratni invalid se traži za općinskog redara u općini u Obrovcu, koji će vršiti i službu ovrhovoditelja. Uvjeti: sposoban za hodanje, poznavanje hrvatskog jezika u govoru i u pismu. Beriva: 960 kr. na godinu, 100 kr. za službeno odijelo i oko 1000 kr. kao ovrhovoditelj općinskih nameta. Prijave do konca srpnja: Dalm. pokr. povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u Zadru.

Šode kauštike
u bačvama od okolo 400 kg. prodaje uz najniže dnevne cijene tvrdka
Marcello Pattiera
Zadar
Brzjavni: PATTIERA - Zadar.

Oglas.
Općinska štedionica u Benkovcu ukamaćuje sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.
ODBOR.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština
MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Ljubavnih od 5 do 15 h. — Školskih potrepština osobito Zadačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 kuv. i 10 listova crt. 20—25 h. — Feltpost 1000 komada Kr. 5—6. — Cigaretnog papira: «Riz» «Abađie» I. 60/100 Kr. 10.50, II. 100/100 Kr. 8.50. — Fotografiskih potrepština. — Trgovačkih knjiga svake vrsti i veličine.

Smalliranih tablica za groblje sa i bez fotografije

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Disači stroj «Meteor» Kr. 480 takogjer hrv. pismom.

Pečata od gume i mjedi.

Novosti! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 73x50, Kr. 3.50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od 1/2 do 6 m/m po kg. Kr. 5 do 6.60, sa gvozdenom žicom 3 m/m kg. K. 7.80.
POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osjeguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Michele Truden, Trst. — Zastupstvo i skladište ugl. Tvrtke Miho Sez, Dubrovnik. — Preuzimlje narudžbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjedi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Kupuje prazne vreće i plaća najvišom cijenom.

Poveljeni trgovačko-pomorski mešetar.